

Anglija urgira svetovno finančno konferenco

da bo dobila Francijo
Združene države za svoj na-
pr. — Francoski premijer po-
Washington. Hooverjeva
administracija optimistična

Revolucija v Detroitu narašča

Ljudje umirajo za lakoto. Krog
dvesto tisoč brezposelnih

London, 23. sept. — Velika Bri-
tanijska vlada je pripravljena
na njen odlok glede suspen-
zija standarda, je pripisovati
ključni in dviganju fondov iz
državne banke po na-
pr. ki so prizadeti vsled sve-
te krize.

Anglijska vlada je zelo zani-
ma francoskega premijerja
v Washingtonu. Nadeja
na razgovor med Hoover-
jem in Lavalom ustvariti pogoje
za svetovno finančno
konferenco.

Suma se, da bo angleška
vlada v slučaju zvišanja cen
živinskih potrebščin izdala za-
naredbe in prevzela distri-
bucijo v drugih potrebnih
stvarih.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Samomor Jugoslovance
Chicago. — Mrs. Nikica Per-
ković, 1464 Sherman ave., Evan-
ston, je v torko skočila pod vlak
in Northwestern železnice.
Postaja Davis street. Vze-
la pol ure, predno so policaji
skupaj njeno zmečkano
truplo. Njen mož, Pavel Perko-
vić, je omedel, ko je izvedel za
smrt svoje žene. Kasneje je pove-
dal, da je ekonomski kriza kriva
za njegovo ženo. Perković, ki je bil
dvema letoma premožen, je
v leto postal ženo in svoja
otroka, trinajstletnega deč-
ka in dvanajstletno deklico, v
Evansonu. Žena je hotela, da
on pride za njimi, medtem
ko je izgubil \$10,000 na delu
in v zemljiščih in preselitev
v Evanson je bila preprečena.
Se je čez nekaj mesecev
sama. Otroka sta ostala
v Evansonu. To je pognalo že-
la samomora. Perković živi še
v Evansonu.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Washington, D. C., 23. sept.
Hoover in njegovi ekonomski
svetniki so uverjeni, da bo ak-
cija angleške vlade prinesla re-
šitev na potrebnih in ta-
stvarila podlago za uposilev
v povečala zahteve za
proizvedke.

Kitajska odklonila japonsko ponudbo

Insistira, da Liga narodov inter-
venira in poravnava spor. Ja-
ponci okupirali kitajsko želez-
nico in večje število mest v
Mandžuriji. Sovjetska unija
morda poseže v spor

Tokio, 23. sept. — Zunanji u-
rad je danes naznanil, da je ki-
tajska vlada odklonila ponudbo
Japonske glede imenovanja skup-
ne komisije, ki naj bi poravnala
spor, ki je nastal vsled japonske
okupacije mandžurskih mest.

Kitajska izjavlja, da je
sugestija za poravnanje spora
podal T. V. Soong, kitajski fi-
nančni minister, toda to je bila
le neformalna sugestija članu
japonske legacije in ni imela
vladne sankcije. Soong, dostav-
lja kitajski vladi, je potem za-
vrgel sugestijo vsled nove situa-
cije, ki je nastala po njegovi iz-
javi. Časopisne vesti iz Mukdena
se glase, da je bil pohod japons-
kih vojsk čet proti Harbinu v
severni Mandžuriji ustavljen.

Nanking, 23. sept. — Medtem,
ko Japonska nadaljuje z oku-
piranjem mest v Mandžuriji, je
kitajska vlada kategorično za-
nikala govorice glede direktnih
pogajanj med njo in japonsko
vlado. Kitajska se ne mara po-
gajati z Japonsko in vztraja na
stališču, da se zadeva predloži
Ligi narodov in poravnava. Ona
trdi, da situacija v Mandžuriji
dokazuje, da je Japonska provo-
cirala sovražnost in je ona od-
govorna za posledice.

Danes se je zvedelo, da so ja-
panske čete okupirale Čangčun-
Kirin železnico in da so pričele
prodirati ob progi Peiping-Muk-
den železnice z namenom, da za-
sedejo Šankaikwan, glavni vhod
skoz veliki zid iz Mandžurije na
Kitajsko.

Opazovalci situacije pravijo,
da se bo sovjetska vlada vmeša-
la v spor med Kitajsko in Ja-
ponsko, če bo slednja zasedla
Harbin, ker Rusija skupno s Ki-
tajsko kontrolira železnico se-
verno od Čangčuna. To mesto je
severna postojanka Južne man-
džurske železnice, ki jo lastuje
Japonska, severno od Čangčuna
pa vozi Kitajska vzhodna želez-
nica.

Sovjetski generalni konzul v
Harbinu je večer obvestil ja-
panskega generalnega konzula,
da okupacija Čangčuna ovira ob-
ratovanje Kitajske vzhodne že-
leznice. Zahteval je od japonske-
ga konzula, naj pojasni, kakšno
akcijo pripravlja njegova vlada
z ozirom na rešitev kritične si-
tuacije.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

Ubegli jetnik se vrnil v ječo
Detroit, Mich. — Ko je bil Don
Seltz l. 1929 obojen v zapor, je
vedno tuhtal, kako bi spet prišel
iz njega, in pred par meseci je
res pobegnil. Toda svoboda, ki jo
je užival, se mu ni dopadla.
Te dni se je spet predal policiji
in je bil obojen na dve leti za-
pora. Seltz je bil s tem zadovol-
jen in je izjavil, da je bolje biti
v zaporu, kjer redno prejema
hrano, kot biti na prostem lačen
in rastrgan.

ANGLEŠKO DE- LAVSTVO PODPI- RA OPOZICIJO

Voditelji Kongresa britskih
strokovnih unij poudarjajo,
da se je MacDonald udal pri-
tisku mednarodnih bankirjev

London. — Vsak dvom glede
definitivnega preloma med Mac-
Donaldom ter drugimi bivšimi
laboriti je bil razpršen, ko so se
delegati na zborovanju Kongre-
sa britskih strokovnih unij iz-
rekli, da bodo podpirali delavsko
stranko v boju proti MacDonald-
dovi koalicijski vladi.

Kongres je zboroval v Bristolu
in med delegati je bilo tudi
par MacDonaldovih pristašev,
toda velika večina delegacije se
je navdušeno izrekla, da mora
delavska stranka voditi odločen
boj in pobljati vsak korak, ki ga
bo podvzela vlada.

Predsednik Kongresa Hayday
in tajnik Citrine sta poročala,
da štejejo pridružene unije 3-
719,407 članov, 24,919 manj kot
pred enim letom. Vzrok padcu
v številu članstva je bila depre-
sija.

Voditelji organiziranega de-
lavstva so se strinjali z izjavo,
da se je MacDonald udal pri-
tisku mednarodnih bankirjev.
Naglašali so, da bo moralo de-
lavstvo v bodoče izvajati bolj
efektivno kontrolo nad finanč-
nim sistemom in krediti.

"Ljudstvo mora imeti kontro-
lo nad vsakim dolarjem, ki ga
financirajo bankirji," so izjavili
predsedniki različnih strokovnih
unij, ki so se združile v "revo-
lucijo na naša prava, kadar se
jim bo za to ponudila prilika,"
je dejal eden od govornikov.

MacDonald je v parlamentu
na svoj način tolačil padec de-
lavске vlade. Rekel je, da je si-
nana kriza pridivila nad Angli-
jo kot tajfuna, ki je gresil u-
ničiti kredit Velike Britanije v
inozemstvu.

Henderson, vodja laboritov in
bivši MacDonaldov tovariš v
vladi, je odgovoril, da je Mac-
Donald nasel blufanju medna-
rodnih bankirjev, ki so mu pri-
povedovali o padcu angleške de-
larne valute, če se vlada takoj
ne izreče za program štedenja
in znižanja podpor brezposel-
nim delavcem.

Lastnik moskovske restavracije obtožen

Moskva, 23. sept. — Upravi-
telj delavske restavracije v Mo-
skvi je bil aretiran na obtožbo,
da je serviral slabo hrano delav-
cem, dočim je zase in svojo dru-
žino skrbel, da so dobivali naj-
boljšo hrano. Obravnava proti u-
pravitelju se je danes otvorila
pred sovjetskimi sodniki.

Kanadska denarna valuta pada

Detroit, Mich., 23. sept. — Tu-
kajšnje banke prejema kanad-
ski dolar le z odbitkom 15%. I-
sto delajo tudi nekatere trgo-
vine.

Nov spor med Vati- kanom in vlado

Katoliški list napadel vsebino u-
čne knjige, ki je namenjena za
dijake srednjih šol

Rim, 23. sept. — Da se de-
talji nedavnega sporazuma med
Vatikanom in fašistično vlado
gleda klubov Katoliške akeije še
ne izvajajo, kar zlasti velja za
severno Italijo, preti nov spor
med cerkvijo in državo in se na-
naša na vzgojo italijanske mladi-
ne. List "Civiltà Cattolica", ki
ga izdajajo jezuiti, je objavil
ostro kritiko glede učne knjige,
ki je namenjena za dijake sred-
njih šol.

Ta učna knjiga se bavi z zgo-
dovino in vsebuje par poglavij
proti doktrini katoliške cerkve.
Ako vlada ne bo umaknila
te knjige, je možno, da jo bo cer-
kev prepovedala čitati katoliš-
kim dijakom.

List piše, da knjiga zanika
božansko ustanovo katoliške cer-
kve, njenih organizacij in misli-
je in radi tega nasprotuje pravi-
cem katoliške cerkve glede po-
učavanja mladih fašistov v kato-
liškem duhu.

Otroško delo v industrijah

Sutton vidi v odpravi otroškega
dela zmanjšanje brezposelnos-
ti

Washington, D. C. — (FP) —
Dr. Willis A. Sutton, bivši pred-
sednik National Educational
Ass'n, je v svojem govoru v ra-
dio urgiral, naj se vse otroke, ki
so sedaj upošani v industrijah,
pošlje nazaj v šole, njihova me-
sta pa naj zavzamejo odrasli de-
lavec, ki so brez dela.

"Uverjen sem," je dejal Sut-
ton, "da bi bil problem brezpo-
selnosti rešen, ako se vse otroke,
ki so upošani v industrijah, po-
šlje v šole, kamor spadajo, in na-
domesti z odraslimi."

"Sicer je žalostno, toda nihče
ne more tajiti dejstva, da mnoge
industrije upošujejo otroke pri
delih, katere bi morali opravljati
odrasli. To je velika napaka,
ker ubija otrokom priliko do
vzgoje, ki bi jih usposobila za
boljše konsumente in proizve-
nte, na drugi strani pa odjemlje
kruh in kaslužek odraslim delav-
cem in meče njihove družine v
pomanjkanje."

Sutton je dejal, da v tem času
depreseje bo vsak deček ali de-
klara vzel vsako delo, ki se ji
ponudi, neglede če je sposobna
za tako delo ali ne. Ker nima pri-
like za izboljšanje situacije, os-
tane v poklicu, ki v večini slučajih
ne odgovarja sposobnostim.

Angleškim pomorščakom in vo- jakom znižane plače za 10%

London, 23. sept. — Preiskava,
glede pulta med moštvo
bojne mornarice je končala več-
raj. Premijer MacDonald je na-
znanil, da bo plača pomorščakom,
vojakom in vojaškim letal-
cem znižana za 10%. Vladni pr-
votni načrt je bil, da se plača zni-
ža za 15%.

Redukcije mezd v ame- riških industrijah

Federalna pomoč za brezposelne

Privatna dobrodelnost ne more
rešiti problema, prvi senator
Brookhart. — Giffordova kam-
panja fehtanja

Washington, D. C. — (FP) —
Senator Brookhart je izjavil, da
bo moral kongres odobriti velike
apropriacije za direktno pomoč
brezposelnim.

"Ne vidim nobene druge poti
za naslavljanje števila industrijske
depreseje," je dejal. "Pri-
vatna dobrodelnost ne bo mogla
biti kos nalogi, državne in mest-
ne blagajne pa nimajo zadostnih
denarnih skladov za ublažitev
situacije. Hoover lahko govori,
da je problem naslavljanja lačnih
zadeva posameznih mest, okra-
jev in držav, toda s tem problem
še ni rešen. Direktna federalna
odpomoč je neobhodno potrebna."

"Poleg denarne odpomoči brez-
poselnim bo morala vlada dolo-
čiti najmanj tri milijarde dolar-
jev za javna dela, da tako pre-
skrbi službe delavcem, ki jih ne
morejo dobiti v privatnih indu-
strijah."

Izjava, ki jo je podala Ho-
overjeva organizacija za odpomoč
brezposelnim, kateri načeluje
W. S. Gifford, predsednik Ameri-
can Telephone & Telegraph Co.,
da bodo pomožni komiteji v raz-
nih mestih sami rešili problem
oskrbe brezposelnih, ni napravi-
la nikakega vtisa na Brookhar-
ta. Omenil je, da se napokaj širi
med farmarji v njegovi državi
vsled naraščajočega padca cen
poljedelskih produktov.

Owen D. Young, načelnik ene-
ga Giffordovih podkomitejev, je
komitral Brookhartovo izjavo
ter dejal, da so mnoga mesta že
podvzela kampanjo in bodo na-
brala zadostna sredstva za nasl-
avljanje brezposelnih in je vsaka
akcija s strani federalne vlade
nepotrebna. Naznanil je tudi, da
se bo glavna kampanja pričela
v oktobru.

Youngova izjava se tolači,
da bodo milijonarji, ki tvorijo
Giffordov komitej uposili ves
ogromni propagandistični apa-
rat, vključivši radio, časopise in
druga sredstva, da pregovore
ljudske mase in jih pridobijo za
kampanjo privatnega fehtanja.
S tem mislijo ubiti načrt pro-
gresivcev, ki zahtevajo, da kon-
gres določi velike vsote denarja
za pobijanje revščine in brezpo-
selnosti.

Starostna pokojnina v Kanadi

Več kot 60,000 oseb v petih pro-
vincah prejema pokojninsko
podporo

Ottawa, Kanada. — (FP) —
Kandski departament za delo po-
roča, da 60,559 oseb v petih
provincah prejema podporo iz
penzijskega sklada.

Od ustanovitve penzijskega
sklada do 1. julija t. l. so pro-
vince izplačale \$22,561,220 v pod-
poro starim osebam, med ka-
terimi je skoro enako število
moških in žensk.

Vse province zapadno od Que-
beca imajo penzijske zakone in
dominionska vlada je povečala
svoj del prispevkov od 50 na
75%.

Pričakuje se, da bodo Quebec
in druge province na vzhodu
sprejele penzijsko zakonodajo
v prihodnjih mesecih in potem
bodo vse stare osebe v Kanadi,
ki nimajo svojcev, da bi jih pod-
pirali, prejemale penzijo.

Spremembe škafskega čana
Prihodnje nedeljo, 27. septem-
bra, ob dveh zjutraj se spet
spremeni lokalni čas v rednega
centralnega. Kazalec na uri je
treba pomakniti eno uro nazaj.

United States Steel korporacija
je prva naznanila znižanje
mezd za deset odstotkov, na-
kar so ji sledile General Mo-
tors in druge velike industrije.
Na stotisoče delavcev prizade-
tih. — Hoover in člani njego-
ve administracije odklonili ko-
mentar. V delavskih krogih
prevladuje bojazen pred sploš-
nim znižanjem

New York, 23. sept. — Pet ve-
likih industrijskih korporacij je
včeraj naznanilo redukcijo mezd
in plač in na stotisoče delavcev
je prizadelo.

United States Steel korporaci-
ja, ena največjih svetovnih pod-
jetij, je znižala mezo delav-
cem za deset odstotkov. Nji sta
sledili Bethlehem Steel in
Youngstown Sheet & Tube Co.

General Motors korporacija je
naznanila, da bo znižala plače
deset do dvajset odstotkov. The
United States Rubber Co. je od-
redila petdnevni delovni teden in
znižala mezo za 9%.

United States Steel korporaci-
ja upošuje 220,000 delavcev,
Bethlehem Steel pa 61,000.

Naznanilo o mesdnih redukcij-
ah ni prišlo nepričakovano. Ve-
delo se je že več mesecev, da se
velike industrije pripravljajo na
ta korak, toda z akcijo so odla-
ževale vsled opozicije s strani
administracije.

United States Steel korporaci-
ja je v mesecu avgustu reduci-
rala plače pisarniškim delavcem
in uradnikom za 15%. V letem
času je tudi znižala dividendo na
45%. Ta korporacija je v prejš-
njem letu izplačala \$391,000,000
v mezdah in plačah. Računa se,
da bo dejarska industrija s zni-
žanjem mezd prihranila krog
sto milijonov dolarjev v enem
letu.

Washington, D. C., 23. sept. —
Predsednik Hoover je sprejel
vest, da so United States Steel
korporacija in druge kompanije
odredile redukcijo mezd, brez
vsakega komentara.

Delavski tajnik Doak, trgovin-
ski tajnik Lamont in dr. Julius
Klein, pomožni trgovinski tajnik,
so tudi odklonili komentar.

Glavni stan Ameriške del

Cvetko Kristan:

Pred vojno in po vojni smo bili vsi tati, da imajo Francozi med vsemi narodi najmanj otrok. V Franciji se je uveljavila rodbina z dvema otrokoma, in posebno so radi kazali na svoje zapadne sosedbe, kot narod propadajoč. Kaj pa bodo Nemci rekli, ko je njihova lastna statistika pokazala, da so oni še na slabšem kakor Francozi? Statistiki Ernest Kohn namreč dokazuje, da je bil število, da nemške rodbine po večini ne 2 otrok, ne enega, nego — nobenega. Konec je slika te statistike: zakonov brez otrok 40%, zakonov z 1 otrokom 13%, zakonov z 2 otrokoma 20%, zakonov z 3 otroki 12%, zakonov z več otroki 16%. Te številke pa so samo za povprečje vse Nemčije. V vsaki je statistika še hujska. Tako je n. pr. v

Vesti iz Jugoslavije

(glavna poročila iz Jugoslavije)

DROBNE VESTI

Ljubljana, 2. sept. 1931.
Umrla se je mati:

V Ljubljani je umrla upokoje-
nica Franja Lovšin, ki je bila solski
pravitelj na Vinici v Beli Kra-
jini nad 80 let. Znan je bil po
delavnosti v učiteljskih or-
ganizacijah. — Samomor: Na
obzračju pri Mariboru se je na
okrajši obsesti 52-letni Franc
Breklo iz Ptujke okolice. Ko so
ga našli, je bil že mrtev. — Pri-
vredniški finančni kontrolor: Pri-
vredniški finančni kontrolor
Debeve, ki je ob zasledova-
nju tihotapcev na avstrijski me-
ji padel s skrivališča na kozo-
lo, je v mariborski bolnici svo-
je poškodbe podlegel. — Smrt:
negoda: 43-letna posestnica
francijska Einsiedler iz Trnovel-
ji Celju je pri obranjanju hranske
mala s drevesa ter si prebila lo-
kasto tako nesrečno, da je na
mestu izdihnila. — V Ljubljani
je umrla: Colja Ivanka, 5 mese-
ci stara, hči dohodninskega
agenta; grofica Auersperg, 63
let, zasebnica; Cof Du-
van Ivan, 51 let, zidar; Turk
vita, 10 let, hči banovinskega
starja; Jarc Alojzij, mizaraki
posesnik, 26 let; Leben Miro-
slav, 1 mesec, sin zidarstva po-
sesnika; Vodnik Franja, 45 let,
posesnik; Cernigoj Da-
nica, 19 let, brezposelna bolnišni-
ca; Kukovica Anton, 29
let, kovač; Meše Marija, 73 let,
činska reva; Juhant Matevž,
6 let, kajzar; Iršič Neža, 43 let,
gostilničarka; Maks Ranber-
ger, posestnik, 32 let; Lubas Ma-
rija, žena izdelovalca harmonik;
Korger Josip, 4 mesece, sin dal-
narja; Jenko Vera, 21 let, navi-
čar; Novotny Jan, 64 let, moj-
zar; Zupan Lenard, 67 let, po-
stnik; Rias Josipina, 27 let,
sebnica; Dolinšek Janez, ob-
naški revec, 73 let.

Dalje so umrli: V Mariboru je
umrla gostilničarka Marija Le-
bora, stara 42 let; v Sostanju je
umrla Marija Kolšek, vdova po
starju; v Križah pri Trzinu je
umrl Aleksander Jelocnik, solski
pravitelj, star 43 let; v Zagor-
ju Savi je umrl Viktor Haupt-
mann, sin rudniškega uradnika;
v večletni železniški uradnik; v
radici pri St. Jernaju je umr-
la Ana Slanc; v Ljubljani je u-
mrla Marija Lesjak roj. Šefina,
posesnica; v Ljubljani je umrla
gostilničarka Marija Gla-
bič; na Jesenicah je umrla Ma-
rija Truhlar, stara 60 let; bano-
vinska uradnica iz Ljubljane
francijska Gorše je umrla v za-
reški bolnici; v Mariboru so
umrli Josip Ozmer, upok. želez-
ničar, star 75 let, zasebni urad-
nik Franc Korošec, star 30 let
je natakarija Marija Grašovnik,
stara 25 let.

V Trbovljah pa so v zadnjih
dneh umrli: vpokojeni rudar Fr.
Kozar, star 83 let, rudar Ivan Ko-
zar, star 48 let, Marija Tora,
vdova poslovodje, stara 73 let in
stariki otroci Vilko Grabenšek,
Franca Planinc, Ljudmila Med-
šek in Anica Bajda.

Velike prireditve v Ljubljani
V tem velesojmskem tednu so
v Ljubljani velike pri-
reditve. Prvi v zadnjih letih se
poskušajo z uprizaranjem
umskih in opernih del na pro-
stori. Pred nunske cerkvice so
umrli misterij "Slehernik",
kar ga je prihitelo gledat
tisoče ljudi, pred hotelom Ti-
ba pa so dvakrat uprizorili slo-
vsko opero "Gorenjski sla-
vski Obe prireditvi je obiskalo

Hišna ženska ne mara iz cerkve
V Zagrebu, v jezuitski cerkvi
je prišla v cerkev mlada ženska,
ki je začela v klopi glasno moliti.
V cerkvi so bili tudi drugi
verniki, ki so opazili tudi, da se
ženaka pogovarja s nevidnim
bitjem, z nekakim svetnikom.
Včas bi ljudje tako žensko ob-
takem dogodku takoj proglasili
za sveticu in dogodek za čudež,
toda zdaj so ljudje že toliko zre-
li, da so takoj ugotovili: Ženska
je zblaznela, versko zblaznela in
v blaznosti se pogovarja s svet-
niki, ki so ji najbolj pri srcu.
Tudi "očetje jezuiti" so brezob-
zirno zahtevali od ženske, da
mora iz cerkve, češ, da imajo tu-
di cerke nekako policijsko uro-
kako gostilne: čež polnoč ne
smes ostati v njej. Ženska pa je
odgovarjala, da ji je naloženo,
da mora ostati v cerkvi brez pol-
noč. Jezuiti pa so poklicali poli-
cijo na pomoč, da je odnesla žen-
sko iz cerkve. Oddali so jo v
bolnico, kjer je kar dalje molila
in se pogovarjala s svetniki. U-
gotovilo se je, da gre za mlado
služkinjo Anko Vreš iz Velikega
Trgavista, ki je že del časa brez
posla, a je na prigovarjanje du-
hovnov hodila mnogo v cerkev
ter tamkaj upala z molitvijo iz-
prositi kako službo. Ko je od sa-
mitih molitev zblaznela, so jo pa
jezuiti pustili odnesti iz cerkve.
V starih časih pa bi bil to povod
za čudež in božjo pot in tem po-
dobne reči.

Odkritje spomenika v Ljubljani
Odkritje za postavitev spomeni-
ka pred ljubljanskim magistrat-
om je prišel na vse udeležene
četrtinsko vožnjo po železni-
cah in tako se je v nedeljo 6. se-
ptembra na dan odkritja spome-
nika zbralo v Ljubljani precej
ljudi. Odkritje se je izvršilo z
veliko parado uniformiranih lu-
di in vojske. Spomenik pred ma-
gistratom je delo kiparja Dol-
narja. (Spomenik predstavlja
arabskega kralja Petra na konju).

Umrla so:
V Ljubljani je umrla 83-let Jer-
ne Kilg, vpokojeni nadsvetnik;
na Temnem pri Mariboru je umrl
Franjo Bregant, upokojeni na-
rednik vodnik, star 51 let; v
Kamniku je umrla 72-letna Ma-
rija Terpinč, rojena Levčnik, se-
stra restavratorka Kenda.

V Zagorju ob Savi je umrl u-
pokojeni rudniški strojnik Josip
Dezman; v Skofji Loki je umrl
Franc Gaber, star 84 let; v Ljub-
ljani je umrla 89-letna Helena
Poženel; v mariborski bolnici
sta umrli Angela Jereb, stara 24
let, hči posestnika s Tezna, in
Marija Strupen, stara 41 let, že-
na delavca iz mesta.

V Celju je umrl v bolnici hla-
pec Hrbenšek Janez iz Petrovč,
star 50 let; v Teharjih pa so po-
kopali Heleno Šahovo.

V Otavcu pri Črnomlju pa je
umrl Jakob Zupančič, oče Jakoba
Zupančiča, tajnika Izletnega u-
rada SNPJ v Chicagu; pokojni
Jakob Zupančič se je mudil dol-
go vrsto let v Ameriki, kjer je
bil uslužben pri pošti, kakor zdaj
njegov sin Jakob; bil je daleč na-
okrog znan "Amerikanec." Ja-
kobu Zupančiču izrekajo njegovi
ljubljanški prijatelji in znanci
sozaje!

Ali tajijo naši katoličani španijo?

(Velika ilustracija uničenja?)

Našim katoličanom, zlasti njih
bojnemu glaslu "Slovenec",
španska revolucija ne da spati.
Na Španskem se je ob revoluci-
ji pokazalo, da se ni nerazpolo-
ženje ljudstva obrnilo samo pro-
ti dinastiji oz. obliki režima,
marveč da je ljudsko mnenje
povsem zadelo tudi vladajočo
duhovščino, samostanske bra-
tovščine in klerikalizem kot tak
v celoti. Pokazalo se je, da so
bila samostanska in cerkvena
veleposestva ravno taki izsto-
mali posledelskih delavcev ka-
kor vsi drugi, da katoliški gran-
di niso imeli niti malo krščan-
stva več v svojem praktičnem u-
deleževanju napram obdeloval-
cem njih zemlje kakor vsi drugi,
da se je špansko ljudstvo pri
volitvah povsem izreklo proti
klerikalnim strankam in da
predlog ustave pač odvzema ka-
toliški cerkvi vse predpravice,
ki jih je ta uživala in šal tudi
temeljito izrabljala cela stolet-
ja.

Seveda je bilo treba to neka-
ko opravičiti in utemeljiti kato-
liškemu ljudstvu pri nas, da ne
bi bilo preveč razočarano in
vznevoljeno nad neuspehom in
naglim preobratom pri svojih
španskih drugovih. Že takoj ob
pričetku revolucije so se začeli
pojavljati v "Slovenec" izvirni
članki pod nazivom "Španski
vzgleđ", "Španija učil" in po-
dobno. V njih je skušal "Slo-
venec" španski dopisnik ute-
meljiti splošno zahtevo po raz-
lastitvi samostanov itd. in do-
kazoval, kako žal katoliški gran-
di niso krščansko ravnali, kako
je zamudila katoliška cerkev v
Španiji z dobrodetnim delom
čas, da ni organizirala gibanje
sebi v prid, itd. itd.

Skoro ogenj in strelo je metal
"Slovenec" na svoje španske so-
mlajlenike in priporočal, naj ta
španski vzgleđ naše učil...

Na ustavo Španije, ki o njej
razpravlja državni zbor, bruha
"Slovenec" tudi ogenj in žveplo.
Zakaj? Ker odvzema katoliča-
nom privilegije in jih napravlja
enakopravne z drugimi cerkva-
mi ter zato, ker uvaja laičen
pouk. Ali katoličani morda ne
morejo brez privilegij živeti? —
Izgleda že tako. Da bi lah-
ko špansko ustavo zmrečarili, je
v nekem uvodniku "Slovenec"
zmrečaril vse ustave in rekel,
da bi bilo bolje, da bi jih sploh
ne bilo... Morda ima v tem
delno prav?

Seveda je vsega španskega
zla kriva — framažonska velika
loža. Ti nesrečni protostidari
so v takih primerih vedno "Slo-
venčeva" tarča.

Ali vsek vraga pa dosega
(4. 9.) "Slovenec" uvodnik.
Ta članek pod "To in ono iz
Španije" je za španske kato-
liče strašno uničevalen. Tu čita-
mo: "Izrek, da je Španija naj-
bolj katoliška dežela sveta, je
enostavna pravilica. Ta roman-
tična ilustracija je vzrok, da so
katoličani držali roke križem, po-

zablajoč, da je treba vtrajne-
ga in nepretrganega dela, ako
hočemo katerikoli narod ohrani-
titi veran v katoliškem smislu,
naj bodo tradicije tega naroda
še tako katoliške. V resnici si-
vi v Španiji večina moških
praktično življenje brez vsake
vere. Velika večina moških
sploh ne hodi v nedeljo k službi
božji in se vzdržuje sprejema
zakramentov tudi na veliko noč.
Mladina zlasti v mestih v spoli-
nem osiru ne sledi sploh nobe-
nim zakonom. Kakor samo svo-
jemu ugodju. In tako je tudi v
drugih zadevah. Skoraj vsak
Španec je član te ali one bratov-
ščine, ima med svojimi sorodni-
ki gotovo vsaj enega duhovni-
ka, nosi škapsulirje in medalje,
pa niti svoje nedeljske verske
dolžnosti ne izpolnjuje. Nepre-
cenljivo škodo je vedno priza-
devala katoliški cerkvi v Špani-
ji njena velika odvisnost od dr-
žave. Poznam okraje, ki so ma-
lodane poganski, in celo na de-
želi se zgodil, da naletimo na
prebivalstvo, ki nima jasnega
pojma o Bogu, Kristusu in Ev-
haristiji. Počepod ne poznamo
niti desetih božjih zapovedi in
veliko Špancev je, ki ne znajo ni-
ti Očenjasa, kaj se drugih molit-
ev! Imamo moše, ki niso nikoli
prestopili praga cerkve, in otro-
ke, ki ne vedo, kaj je križ."

V takem tonu se nadaljuje ta
članek dopisnika Francesca Pe-
reza Rodrígueza iz Madrida.
Španske katoličane se z najslab-
šim redom ocenjuje in tako u-
ničuje vso ilustracijo o Španiji sa-
mo zato, da se opraviči neuspeh.
"Slovenčeva" odkritost in
v španskem primeru je zelo za-
nimiva in kdo ve, kaj tiči zadij;
eno je pa gotovo:

Neuspeh katoličanov v Špa-
niji priznava. (Del. politika.)

Razne zanimivosti

Mesto na dnu morja v filmu

V Rusiji so odkrili starodavno
mesto Kerzonez, ki leži danes na
dnu morja. Posebna znanstvena
komisija preiskuje sedaj ostan-
ke tega mesta.

Lansko leto pa so po obširnih
pripravah, ki so trajale tri leta,
odkrili v globini 16 metrov neki
obzidni stolp. Ta najdba je po-
trdila miselnje, da gre tu res za
mesto Kerzonez, ki ga omenja
še starogrški učenjak Strabon v
svojih spisih.

Mesto, ki leži danes na dnu
morja, je zidano v obliki podko-
vo. Površina mesta ni velika;
mesto je bilo 700 do 800 metrov
dolgo in 300 do 400 m široko,
iz zidovja pa se je dvigalo 20 o-
brambnih stolpov. To sidovje je
še danes dobro ohranjeno. No-
tranost mesta bodo podrobno
preiskali prihodnje leto. Odkrili
so tudi še več vodnjakov, ki so
še vsi dobro ohranjeni.

Mesto je imelo dve široki ce-
sti, ki sta se aredi mesta križa-
li. Tudi nekdanje pristanišče so
še odkrili. Potapljači pa so našli
še tudi precej podzemskih ro-
vov in hodnikov. Tu so našli pre-
cej stare posode, oblike posode
pa dokazuje, da je moralo biti
mesto zidano v drugem stoletju
pr. Kr.

Zemljepisci in starinoslovci so
mnenja, da se je mesto pogre-
nilo v vodo polagoma, potem pa
zaradi potresov. Vse delo znan-
stvene komisije pa so filmali in
sicer naravnost pod morjem.

Nekaj števk o Leningradu

Mestno podjetje za prevažanje
oseb v Leningradu raspolaža dan-
es s 1600 tramvajskimi vozili.
Tretjina med njimi je motornih.
Poleg tega podpira promet 46
avtobusov, takšnih pa je na raz-
pogo samo 76. Čez leningraj-
ske reke in vode drži 607 mo-
stov. Med njimi je 518 lesenih.
Projektirana je gradnja novega
mostu čez Nevo, zveza, ki bo
spajala višinski in petrograjski
rajon. V zadnjih letih je vložila
ruska vlada v dela za povzdigi
leningradske luke 113 milijonov
rubljev, za prihodnja leta pa je
v načrtu še 70 milijonov stroš-
kov.

Zakaj večina ljudi z denarico dela
Pri številih nismo nikoli opa-
zili, da bi rabile ta ali oni ud od
drugega. To navado srečamo le
pri ljudeh. V kateri dobi je člo-
vek prišel uporabljati denarico
bolj od levece, tudi ni znano. Do-
mnevamo pa, da je imel še pra-
človek to navado. Morda lahko
utemeljimo to enostavnost tako:

RAZNE VESTI

Redukcije mezd odgovorne za
delavske konflikte

Washington, D. C. — Zvezni
department dela poroča, da mezd-
ne redukcije povzročajo konflik-
te v ameriških industrijah.
Poročilo navaja stavko noga-
vičarjev in drugih tekstilnih de-
lavcev v Philadelphiji, stavko
stavbnih delavcev v Scrantonu,
stavko čevljarških delavcev pri
Glenmore Shoe Co. v Brooklynu
in pri Progress Shoe Co. v Bo-
stonu, ki so nastale radi mezd-
nih redukcij.

Spravni oddelek delavskega

departmenta dalje poroča, da je
poravnal stavko tekstilnih delav-
cev pri Weyssobett Textile Co.
v Providenci, R. I., in več dru-
gih v vzhodnih državah, kjer so
se delavci uprli meznim reduk-
cijam.

Viktimiziranje aktivnih delavcev

Washington. — Glavni stan
Ameriške delavske federacije
je prejel poročilo, da je bilo vik-
timiziranih osem krajevnih ur-
adnikov tekstilne unije v Au-
gusti, Ga. Bil je odlovljen
radi tega, ker so hodili na pre-
davanja o ekonomiji. Pri dru-
bi, katero lastujejo bankirji v
Wall Streetu, so bili uposleni
dolgo vrsto let.

Kalifornijsko GROZDJE ZA MOŠT

Pridelek je 3 tedne bolj zgodaj!
In tudi manjši je!

RAVNO SEDAJ, še danes je čas, da si

nakupite kalifornijsko grozdje za grozdni
sok za tekočo sezono. Pridelek grozdja
je letos manjši, kot v prejšnjih letih, in splošno
je dozorelo dvajset dni do štirih tednov po-
prej kot navadno.

Kalifornijsko grozdje za mošt vsebu-

je letos največjo množino sladkorja,
kot že dolgo prej ne.

Vprašajte vašega trgovca v sadjem za
Alicante, Zinfandel, Mission, Muscatel, in
druge vrste grozdja za mošt. Dobite ga tudi
naravnost iz ledeno-hladnih kalifornijskih vin
na bližnjem železniškem postajališču.

Kupite sedaj... ker pridelek grozdja je
majhen in bo hitro poslo.

Zapomnite si, da grozdni sok za do-
mačo uporabo je postaven.

**CALIFORNIA GRAPE
CONTROL BOARD, Ltd.**
SAN FRANCISCO, CALIFORNIA
Representing 85% of the entire California
Grape Production

Najboljše vrste kalifornijsko

GROZDJE ZA MOŠT

je na prodaj vsaki dan na

**Ashland & 27th St.
Grape Yard**

ZINFANDEL - MUSCATEL - ALICANTES

Zinfandel bo trajal samo dva tedna.

PESEM V DALJAVO

Spisal Zvonimir Kosem

"Stipe, ki me hočejo z njim poročiti, se vrne iz Amerike, Mate... že ta mesec..."

III.

Plamenožar zjutraj na vzhodu bleščečega solca se je sredi morja razplamtel, da so utrinjale jadrnice na valovih in se je svetilo skalo-
lovje nad obalo kakor izklesano iz alabastra. V zraku se je iskral smehljaj Gospodovega dne, nedelje, njen blek je ležal na rjavih licih ribičev, ki so se vračali pod zavešenimi jadrni potivajoči in prepevajoči s ponočnega ribjega lova, in njen vonj je sladko občutila Zora, slo-
neča ob Mateju pod razpetim, v vetru nagnje-
nim jadrom, z očmi vsa v bleščobi neba in mor-
ja, da ni ne videla ne slišala Marka in Zlate, kako se na nasprotni strani jambora sklanja-
ta drug k drugemu. Vonj nedelje pa ni segal v devojkino srce kakor nekoč, dotikal se je sa-
mo njenih lic. Kakor plamen sredi plamenja se je zdela sama sebi, kakor val sredi valovja! Ponoči je bila sklenila, da ne pojde v Zavinko, da bo ostala doma pri materi; sklenila, da bo kljubovala sebi, svojemu srcu in Mateju... da hoče biti še tista Zora kakor pred meseci, z mislimi in sanjami samo pri Stipeju; sklenila, da se bo Mateja izogibala, umikala se njegovi-
vim očem, da ga zaprosi, naj se tudi on ne ozre več nanjo, naj ne ruši njenega srčnega miru, če že ne zaradi nje same, zaradi njene matere, ki ga je — tulca sprejela gostoljubno pod streho. Zdaj je slonela ob Mateju, peljala se ž njim v Zavinko, niti besedice mu ni očitala. Mate jo je prijel za roko; ni mu je izmaknila. Matejeve oči so se smehljale, lovile njen pogled; ni mu umaknila pogleda — k njemu, ki se je hotela obrniti od njega, so se vračale njene sanje...

"Mreže, Mate!" je presekala tišino Markov glas. "Kmalu bomo na Zavinkah... Popoldne mreže dvignemo in si spečemo rib..."

"Kakor svobodni otroci morja!" je vzkliknila Zlata, svedra se na navi, od dežja izprani deski, s solnčnimi žarki poplavana od žoltega slamnika do žoltih čevljev. "Lov in igra — to je naše življenje..."

"In smeh in veselje," se je zasmejal Marko. "Saj smo mladi, zato bomo tudi vesel — kakor poje tista stara pesem..."

Spustili so v morje dvoje mrež. In kakor go se bočile Mateju v solcu široke prsi, kakor so se mu napenjale na rokah mišice — vsako njegovo kretnjo so ljubice spremljale Zorine oči. Nenadoma je vstala in se obrnila, kakor da jo je kdo poklical. Veter je gonil in napihaval valove preko neizmerne morake planja-
ve. Vsi valovi svetili, kakor s biseri posejani. Tam zadaj dolg parnik z rdečimi, vihrajočimi zastavicami na jamborih. Ali se ne vrača Stipe iz Amerike? Ali je ni poklical Stipe? ... Samo veter je pošumeval nad valovi — in rdeče zastavice so izginile v daljavi... Toda spet — ali se ni ozirala vanjo mati? Preko obale do kamenitih stopnic pljuska valovi. Na stopnicah pred hišo sedi mati, z dlanmi pred obrazom, in strmi na morje, za bežčo barčico. Mati sirota — saj ne slutiti, kakšen vihar je v hčerkinem srcu, ne ve, da Zora ni lhtela v njem naročju od sreče. Ali je ni poklicala zdaj, ali ni pogledala v njeno srce natančno in se zgrozila? Veter, veter... Skropeti pobrizgi valov, penečih se v plim, so se zrušili kakor vrste slatkih slapov — kamenitih stopnic ni-
kjer, matere nikjer...

Matejeva roka se jo je dotaknila. "Pazi, da ne padeš v morje, Zora! Vrvi se oprimi... ali pa sedi!"

Devojka pa je stala pod plahutajočim jadrom nepremično, kakor kip. Prvič je bilo, da je umaknila Mateju pogled.

"Sedi!" jo je prijel njegova krepka des-
nica in jo posadila nazaj na sedel. "Moglo bi se pripetiti, da bi te visok val pograbil, ko bi niti sama ne vedela, kdaj in kako, in bi te po-
tegnil s seboj, Zorica..."

Sedela je kraj njega, tih, kakor izpre-
menjena, in si zakrivala obraz.

"Kaj ti je, dušica?" se je nagnil k njej.

Skozi dlani so jo žgale njegove plameče oči.

"Kako se sramujem, Mate..." se je izvil šepet izpod njenih dlani. "Svojega zaročenca varam, mater varam... vse ljudi varam..."

Stisnil jo je k sebi.

"Nikogar ne varaš, Zora! Materi pore-
češ, da ljubiš mene, ne Stipeja — in vse bo dobro... Kakšen otrok si, Zorica!"

Njej so blestele solze v očeh.

"Ničesar ti ne očitam, Mate... sama sem keriva... Ali mesec dni, odkar si ti pri nas, moja duša nima miru... Sirota jaz! Ti si gos-
pod, v mestu doma, jaz pa sem preprosta de-
vojka... In — saj me ne ljubiš, Mate..."

Izpustil je njeno roko, vstal in šel na dru-
go stran jambora. Ko se je izmed debelih vrvi posvetil njegov obraz in so njegove miš-
časte roke obračale jadro, da so škripale na-
tegnjene vrvi, se njegove oči niso ozrle več nanjo. In ko se je vrnil, ni sedel k njej; opri-
si je komolca na kolena, si prižgal svojo krat-
ko pipico in se zagledal na morje...

Mehka roka se je spustila na njegovo ramo.

"Ali si kaj hud, Mate?"

Nad njim se je sklanjal Zorin obraz in njene oči so se smehljale in prosile.

"Nisem te hotela razžaliti... Oprosti mi, Mate!"

Njegov pogled, teman, v daljavo na mor-
je zavrtan, pa se ni premaknil.

"Saj me ljubiš, Mate... Ne jezi se več name!"

Sedla je poleg njega. Njemu so se lica jasnila; in ko se mu je izvrtal pogled iz iskri-
časte daljave, so prestrgele njegovi oči njen smehljaj, in žarek solnčne svetlobe, utripajoč na njegovem obrazu, je odskočil z njegovih na njene ustnice...

Barčica je obstala v širokem, velikem pol-
krogu podobnem zalivu, nad katerim so se dvigale visoke skale, nekatere v drznih zavinkih nagnjene nad morje. Ko je napolnil veseli vrisk doleceev tih kraj, se je dvignila z ostrih grebenov jata galebov in plahutaje, poletela proti morju.

"Naš raj, 'en miniature'!" se je veselil Marko, vodeč Zlato za roko po pešeni obali. "Te divje skale, ti visoki grebeni, ta prostra-
na morska plan — kako divno, kako roman-
tično!"

Na vseh obrazih je trepetalo solnce. Mate, najboljši igralec, je prvi skočil s skale v morje. Za Matejem Marko in Zlata; plavalata sta da-
leč venjak na morje, oba glasna in vesela, ka-
kor dvoje tik nad valovi vrlječih galebov; za trenutek sta izginila pod vijoličastim osojem valov, pa sta spet vzbilnil med prečnimi pe-
nami njuni svetli čepci. Nedaleč od njiju je migljala iz valov belina Zorine rame, Zorine čepce.

Prostost morja, široka, brezmejna... iz nje viseči srebrni cvetovi... Iztegni roko, ut-
trgaj čudežni cvet! Zora kakor da je v tej pro-
stosti zaživela novo svetlo življenje; še en-
krat je kanila v devojkino srce kaplja odločne volje — po čudežnem cvetu se je iztegnila roka...

(Dolje prihodnjik.)

Milan Medvedek:

RUDARJEVA NOČ

Vsi delavci so prebledeli, mr-
mrli in v srcu preklinjali clo-
veskega psa. Radi bi ga bili
potokili na tla kakor nevarno
zverino, toda tega niso storili.
Močali so in v svoji notranjo-
sti jokali sramu. Ball so se,
hlapečevski čut je bil pregloboko
ukoreninjen v njih, da bi imeli
pogum glasno protestirati proti
stražnikov brutalnosti.

Anica je videla ves dogodek.
V srcu ji je divjala besnost.
Nekaj bi rada storila — že je
hotela skočiti iz vrste in za-
gnati v brutalnega kakor divja
mačka ter dati zadostne ubo-
gemu delavcu in svojemu notra-
njemu gnjevu. Ni storila, kar
je čutila v svojem srcu, nekaj
jo je zadržalo nazaj — tudi nje
se je oprijemal suženjski čut —
sklonila je glavo in se pričela
vsa trepeti od razburjenosti.

Končno se je vendar pokazal
delodajalec. Opazoval je nekaj
časa množico, katere se k njemu
zateka kakor verniki v cerkev.
Se enkrat je premeril dela
prose ljudi in dejal: "I don't have
a thing to-day—come around
to-morrow,"—in odkorakal v
pisarno.

Množica se je pričela potasi

potikati iz čakalnice. Nekateri
so odhajali takoj, drugi pa so
nepremično stali, še vedno upa-
joč, da bodo dobili delo.

Kmalu sta se oglasila stra-
znika: "Get out! Get out!" Po-
časno so se razšli vsi in Anica z
njimi.

Zvečer se je zopet znašla v
parku ob Eriškem jezeru.

Tam daleč izza jezera je vsta-
jal somrak — okrog in okrog je
bilo vse mirno, večerna zarja je
bilo ugašala, šumljanje valov
je bilo mehko in lahno, luna je
izšla.

"Romantična noč!" je vzkli-
nil obupanec-proletarec. "Va-
lovi le šumljajte, le prepevajte
in me vabite v svoje kraljestvo
za hrano ribam. Pozdravljen,
grdi svet!" In spustil se je s
pečine v hladne valove.

Tam ob obronku jezera, sto-
ji drag avtomobil "Auburn
Court". V njem sedi sin kapi-
talista in sentimentalno vdi-
huje mladi proletarki o ljubezni
večji.

Tam, na drugi strani parka,
drug avtomobil "Lincoln", v
njem star pohotneč, kapitalist
(morda oče mladeniča, ki sedi
v "Court"), ki tudi deklamira
o ljubezni mladi proletarki.

Zopet na drugem prostoru,
čisto blizu jezera, stoji tretji

avtomobil "Cadillac". V njem
sedi neki višji politik in privija
k sebi mlado proletarko.

Vse te deklice je ukanilo živ-
ljenje. Preživele so mnogo gor-
ja in sedaj se prodajajo.

— Vsi se prodajamo, ker smo
slabi. Vsi umiramo, ker smo
rojeni brez jake samozavesti.
Nimamo samozavesti, ki je tako
zelo potrebna na tem krivičnem
svetu. Brez samozavesti ni živ-
ljenja. Življenje prodajamo
vsi, pomanjkanja samozavesti
in kdor se enkrat proda, ta ne
živ več svojega življenja. Ti-
sti, ki se je prodal, umira. In
koliko jih pomrje radi tega? ...
Veliko več jih pomrje vlad po-
manjkanja samozavesti kakor
za vsimi drugimi boleznimi sku-
paj. Za boleznimi so zdravniki,
laboratoriji, za šibko samoza-
vest — pa ni zdravnikov in ne
bolnic. — In kakaj jih ni? —
Zato, ker zavojevalci ubogih
duš hočejo, da množica duševno
umira in pri tem fizično dola,
vleče težke tovore kakor žival,
dokler se onemogla ne zgrudi na
tla.

Od jezera je zavel hladen ve-
trč in je Anico prebudil iz glo-
bokega premišljevanja o teža-
vah in ranah človeške družbe.

"Zakaj nisem rojena brez-
čutna kakor nekateri? Živim le
za trpljenje. Ne prenehoma me

nekaj grize. Vedno brakam po
svoji notranjosti in razgaljam
svojo bedno individualnost. Oh,
kako žge to v srce!"

V pozni uri se je znašla pred
apartmentno hišo, kjer je bilo
ujeno začasno bivaliče. Stano-
vanje njenih prijateljic je bilo
močno razsvetljeno. Temne sen-
ce so se premikale ob oknih. Te
sence so jo plasiše. Bala se je
stopiti v stanovanje, ker je ve-
dela, da so notri ljubimci njenih
prijateljic.

Ni se motila. V stanovanju
je bila nočna zabava. Stirje, že
priletni gospodje, elegantni, so
ji bili predstavljeni. Ni razu-
mela njih imen, mehanično jim
je podala roko. V glavi je za-
čutila lahko omotico. Močan,
sladak parfum je nasičal ozrač-
je, duh likerja se je mešal s
parfomom, cigarete so dišale
prijetno in omamljivo, vzklik
mladih deklet so se izgubljali v
strastni godbi jazzu.

Eden izmed gospodov se ji je
približal in ji je pričel dvoriti
z najlajšimi besedami: "V vas,
gospodična, se bi zaljubil strast-
no, ljubezen do vas bi gorela
večno, nikdar ne bi ugasnila!"

Anica ga je nekaj časa po-
slušala, nato pa ga je predarno
vprašala: "Gospod, oprostite
moji netaktnosti — ali vas smem
vprašati, koliko ste stari?"

On jo je nekaj časa gledal v
zadregi ter se nato pričel grom-
ko smejati.

"Vidim, da vam je neljubo
moje vprašanje, zato vas vpra-
šam nekaj drugega. "Ali ste o-
ženjeni?"

"Da," je odgovoril, ne da bi
se obotavljal.

"Koliko je stara vaša najsta-
rejša hči?"

Stari gospod je prišel še v
večjo zadrego in ji odgovoril, da
je njeno vprašanje neumestno.

"Oprostite, nisem vas hotela
žaliti, le šalim se rada. Toda,
gospod, če vas razumem pravil-
no, vi bi me radi imeli za lju-
bico? ... Ali ni res tako? ..."

(Dolje prihodnjik.)

Teodore Dreiser:
EMANUELA

Se se nisva mogla raziti. Za-
kaj, ko je ona v naslednjem letu
najela ateljeja za poletje v neki
koloniji umetnikov pri New Yorku,
v tedanjem New Jerseyu, me je
zopet povabila k sebi. Stano-
vala je v neskončno ljubkem kra-
ju Dooruveltu v rocklandskem o-
krožju, kjer si je bila ustvarila
zatočišče in torišče za zelo za-
bavna skupina umetnikov.

Njen pravi atelje je ležal neko-
liko bolj v stran. Objubila mi
je, da me ne bo nadlegovala in
tudi, da se ne bo pripravila z me-
no in to v vsakem primeru.

To je bilo zame nekaj novega!
A sedaj, ko je preteklo že deset
ali enajst let odkar sva se spo-
znala — takrat ji je bilo devet-
najst let —! Kaj neki se je mo-
ralo zgoditi? Ali se mi je hotela
ponuditi? Dvomil sem, da bi bi-
la takšna njena volja, čeprav
sem bil na to zelo radoveden. In
obalo me je zopet tisto staro, ne-
zadostno kopnenje, da bi po-
stala moja žena! Vendar je to že-
ljo omejeval moj dejanski polo-
žaj. V tem času sem se bil že
navzel na druge. Predolgo je
bila čakala name.

Začel sem razmišljati. Ali naj
ji ustrežem? Stari čari so me zo-
pet začeli omreževati. Ali mar
nisem zdaj imel žensko, ki mi
je nudila vsega, česar sem si že-
lel? Ali nisem bil že zaradi svo-
jega pisateljevanja in psihološ-
kega udejstvovanja dolžan spre-
jeti njenega poziva?

V vlakcu sem se hladno razmi-
šljal o tem, koliko se je pač Ema-
nuela postarala. Na cilju sem iz-
stopil. Name je čakal majhen
voz, ki si ga je bila Emanuela
izposodila pri sosedu. Njeno telo
je bilo postalo mnogo zrelejšo, to
sem takoj opazil. Z njega je bi-
lo izginilo nekaj tistega, kar ji
je prejane čase dajalo mladost-
no prožnost, ljubkost lilije. Na-
vzlic temu pa je bila še vedno o-
čarljiva. To je najljubšeja pi-
sateljica, kar sem jih kdaj sre-
čal! Sem rekel — sam pri sebi.
Kmalu pa sem odkril, da je še
vedno zatopljena v tisto čisto
duhovno sfero umetnosti, ki bolj
zrcali življenje, kakor da bi ga
predstavljala. Ali naj se zaradi
tega začneva pripraviti? Za kaj
takega me ni bilo volja. Če bi bi-
la dostopnejša, če bi manj od-
klanjala — dobro. Mogoče bi ji
tudi jaz lahko ubežal. Toda —
ali sem si je res še vedno želel?

Razne zanimivosti

Cvetje izpred sodišča

"Centralni zavod za vremeno-
slavje, ki ga pa nikakor nočem
žaliti, trdi trdovratno, da je 2.
oktobra ob šestih zvečer v Pe-
tersdorfu deževalo. Mi pa vse-
eno nimamo nobenega vzroka, da
ne bi verjeli priči, ki pravi, da
je istega dne ob istem času si-
jalo v Petersdorfu najlepše soln-
ce."

"To pot ni bilo solnce, ampak
bila je temna noč, ki je spravila
resnico na svetli dan."

"Če ona danes pravi, da sem
ji objubil zakon, moram reči, da
to ni res. Kaj takega bi bil zelo
nerad storil in bi se bil devet-
krat premislil, kajti jaz sem sam
oženjen in vem, kaj se to pravi."

"Ker sem se tega dne kregal
s svojo ženo, ne morem poveda-
ti, ali je tega dne snežilo ali ne."

"Prav gotovo je bil obtoženec,
ki je ležal na gospodu Klančniku.
Jaz ga poznam tudi od za-
daj..."

"Če obtoženca natanko pogle-
dam, se mi le zdi, da je on bil

DELO DOBI

Za lažja farmarska dela sprej-
mem človeka v starosti 50 let,
kogar veseli naj se zgleda na na-
slov: Frank Vidregar, Box 31,
Seward, N. Y.

(Adv.)

Očala brezizjeme
kako komplicirana

Moj sistem je rezultat 20-letne
iskanja. Najfinije vrste instrumen-
te uporabljam. Moja očala ohranijo
vid in odpravijo utrujenost. Posebna
pažnja na očala za otroke.

Preiskava in očala; najnižja cena
za \$5.00. Križ-gled poravnani. Zmer-
na cena, brez operacije. Lahki obro-
ki. Nadomestim očala in okvirje
popravim še isti dan.

DR. C. MICHEL, O. D.

1654 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Drugo nadstropje.
Uradne ure 10 v jutro do 8:30 svačer.

ZNIŽANE CENE ZA
TJA IN NAZAJ

Do Ljubljane

IN NAZAJ PREKO HAMBURGA

\$167.50 V TRETJEM
RAZREDU

(U. S. davek posebej)

Ta cena je zdaj voljavna na vseh naših parnikih!

Za podrobnosti vprašajte lokalne agente ali

Hamburg-American Line

177 N. Michigan Ave. Chicago, Ill.

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA

V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledar-
je, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem,
angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J.
DA TISKOYINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo Tiskarne. Cene umerne, unijako delo prve vrste.

Enite po informacije se pošljite

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawrence Avenue

CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO YUDI VSA USTREMA POJASNILA